

П. Г. Удхаус

Всепречистваща любов

Има един гаден момент всяка година, когато Джийвс, лентят му с лентяй, настоява да си вземе отпуска и отпрашва за две седмици за някой морски курорт, а мен ме зарязва заседнал на плиткото. Този момент беше настъпил и ние с него обсъждахме какво ще прави сам младият господар.

– Бях останал с впечатлението, сър – рече Джийвс, – че възнамерявате да приемете поканата на господин Сипърли да му погостувате в неговото имение в Хампшир.

Аз се изсмях – горчиво и прегракнало.

– Точно така, Джийвс! Но съдбата се смили над мен и аз успях да разгадая пъкления кроеж на Сипи. Знаеш ли какво се оказа?

– Не, сър.

– Моите шпиони ми докладваха, че годеницата на Сипи, госпожица Мун, също ще бъде там. Както и братчето ѝ, младият господин Мун. Прозираш ли потресаващата подлост, скрита под формата на покана? Проумяваш ли гадните помисли на така наречения ми приятел? Явно задачата ми щеше да се състои в това да правя компания на старата госпожа Мун и на малкия Себастиан Мун, докато Сипи и годеницата му най-приятно си се размотават из прохладните лесове и си гукат глупости. Бях направо на косъм от страшна участ. Спомняш ли си малкия Себастиан Мун?

– Да, сър.

– Помниш ли оцъклените му очи? А златните му къдри?

– Да, сър.

– Не знам защо, но никога не съм издържал на подобна гледка – златокъдро момченце. Щом ми се изпречи пред погледа, и изпитвам непреодолимо желание да го стъпча или да пускам отвисоко върху него тежки предмети.

– Много по-силни натура от вашата изпитват същото, сър.

– Така че, Сипи отпада от календара ми. Май някой звъни.

– Да, сър.

– Значи, някой чака на прага.

– Да, сър.

– Най-добре иди да видиш кой е.

Миг по-късно ми донесе телеграма. Аз я отворих и по устните ми заигра кротка усмивка.

– Удивително как нещата се уреждат като по поръчка, Джийвс. Това е от леля ми Далия – кани ме на гости в имението си.

– Твърде задоволително, сър.

– Да. Как пропуснах да се сетя за това убежище! Идеалният заместител на родния дом. Живописни околности, домашно вино и най-добрият готвач в цяла Англия. Нали не си забравил Анатол?

– Не, сър.

– И най-важното, Джейвс, при леля Далия ще се усеща пълен недостиг на деца, чумата да ги тръшне дано! Вярно, синът ѝ Бонзо сигурно ще е там, защото сега е сезонът на ваканциите, но аз нямам нищо против Бонзо. Хайде, тичай да ѝ изпратиш телеграма, че приемам поканата.

– Добре, сър.

– А след това напъхай в куфара най-необходимото, включително стиковете за голф и тенис-ракетите.

– Много добре, сър. Радвам се, че въпросът се уреди тъй благоприятно.

Струва ми се, че вече е ставало дума за това, че леля ми Далия няма равна на себе си в целия зловещ батальон от лели, които имам злощастieto да притежавам, тъй като е надарена с жизнерадостен нрав и бодър спортменски дух. Тя е същата моя леля, ако си спомняте, която се омъжи за стария Том Травърс и с помощта на Джейвс задигна Анатол, готвача-французин на госпожица Бинго Литъл. Така че да ѝ гостува човек, е винаги удоволствие. Обикновено заварвам при нея весели компании и няма да се нацепите на разни глупости като например ранно ставане за закуска – нещо, което за жалост е твърде разпространено из провинциалните английски имения.

Ето защо преливах от жизнерадост, когато паркирах двуместния си автомобил в нейното имение Бринкли Корт, и заприпах през градината и тенискорта към къщата, за да докладвам за пристигането си. Тъкмо пресякох моравата пред къщата и от пушалнята надникна някаква глава, която засия насреща ми по най-дружелюбен начин.

– А, господин Устър! Ха-ха!

– Хо-хо! – отвърнах аз, да не остана назад.

Потрябвах ми една-две секунди, за да се сетя чия е главата. Беше на едно проядено от молците старче на име Анстръгър – стар приятел на покойния баща на леля Далия. Бях го срещал веднъж-дваж в лондонската ѝ къща. Приятно деденце, но предразположено към нервни кризи.

– Сега ли пристигнахте? – все тъй сияйно продължи старчето.

– Току-що – отвърнах аз, без да му отстъпвам по сияйност.

– Мисля, че ще откриете прекрасната ни домакия във

всекидневната.

– Ясно!

Аз го дарих с още няколко сияйни усмивки и продължих пътя си.

Леля Далия наистина се оказа във всекидневната и ме посрещна с радващ душата възторг. Урожаен излезе денят откъм сияйни усмивки.

– Здравей, грознико! – поздравя ме тя. – Ето те и теб. Слава богу, че можа да дойдеш.

Удоволствие е да чуеш такъв тон – бих искал да чувам същия и от други членове на семейните среди, а по-точно от леля ми Агата.

– Винаги е удоволствие да се наслаждавам на гостоприемството ти, лельо Далия – сърдечно откликнах аз. – Очаквам да прекарам великолепно и да си почина. Виждам, че и господин Анстръгър ти гостува. И кой още?

– Познаваш ли лорд Снетишъм?

– Виждали сме се по конни надбягвания.

– И той е тук с жена си.

– И Бонзо, разбира се?

– Да. И Томас.

– Чичо Томас?

– Не, чичо ти е в Шотландия. Братовчед ти Томас.

– Да нямаш предвид гнусното синче на леля Агата?

– Разбира се, кой друг? Колко братовчеди имаш на име Томас, тиквенико? Агата замина за Хамбург и ме насади да ѝ гледам потомството.

Аз видимо се разстроих.

– Ама, лельо! Даваш ли си сметка с какво си се нагърбила! Имаш ли представа каква зараза си внесла в дома си? И най-силните мъже се скапват в компанията на младия Томас! Англия не познава по-голям изверг в човешки облик. Няма дивотия, която да не е по силите му!

– Всичко това ми е добре известно – съгласи се моята сродница. – Но точно сега, да го вземат мътните, той се държи като илюстрация към наръчник по етикеция. Работата е там, че горкият стар господин Анстръгър напоследък е с много крехко здраве и щом узна, че се е озовал в къща, съдържаща цели две невръстни хлапета, той реагира светкавично. Учреди награда от пет лири за онзи от тях, който се държи най-добре по време на престоя му тук. В резултат на това, на Томас му поникнаха от лопатките големи бели крила. – Сянка премина през лицето ѝ. Явно беше силно огорчена. – Продажно диване! – възнегодува тя. – Не съм виждала друго дете да се държи толкова примерно – направо да ти се доповръща! Можеш да се откаеш от човешкия род!

Нещо не бях в състояние да следя полета на мисловния ѝ процес.

– Ама ти не си ли доволна?

– Не съм!

– Не виждам защо. Нима един примерен, лъскав Томас не е за предпочитане в къщата пред един развилнял се Томас, представляващ истинска заплаха за обществото?

– Нищо подобно! Разбираш ли, Бърти, тази награда за най-добро поведение ужасно усложни нещата. Едното доведе другото. Спортната кръв на Джейн Снетишъм кипна до такава степен, че тя настоя да се хванем на бас кой от двамата ще спечели.

Ослепителен лъч светлина освети съзнанието ми. Взех да проумявам.

– Аха! Сега вече разбирам! Всичко ми стана ясно! Значи, тя заложи на Томас?

– Да. И аз, разбира се, понеже толкова добре го познавам, реших, че печалбата ми е в кърпа вързана.

– Естествено.

– Просто не виждах начин да загубя. Господ ми е свидетел, че не храня никакви илюзии за милия ми Бонзо и едва ли някой знае по-добре от мен, родната му майка, че той си е жива напаст още от пелени. Но да заложа на него в едно състезание за добро поведение, когато на противниковата страна се съревновава не друг, а самият Томас, беше въпрос на секунда.

– Естествено!

– Като пакостник Бонзо е една редовна, бих казала стандартна напаст. Докато Томас е класическо изчадие адово.

– Точно така. Не виждам какво си седнала да се тревожиш, лелю Далия. Томас няма да издържи дълго. Всеки миг ще се пропука по шевове.

– Да. Но е твърде възможно дотогава злото да е сторено.

– Какво зло?

– Такова. Тук се играят мръсни номера, Бърти – мрачно поясни леля. – Когато приех залога, аз не взех предвид подлата Снетишъмска природа. Едва вчера научих, че Джак Снетишъм насърчавал Бонзо да се покатери на покрива и да изкрещи в комина на стаята на господин Анстръгър.

– Не може да бъде!

– Може. А господин Анстръгър е твърде крехък, горкичкият, и подобна постъпка ще му изкара акъла. А като се съвземе, първата му

работа ще бъде да дисквалифицира Бонзо и да обяви Томас за победител поради липса на конкуренция.

– Но нали Бонзо не е изкрещял в комина?

– Не – звънна майчина гордост в гласа на леля ми. – Той категорично отказал да крещи. За щастие е влюбен и това коренно го промени. Той презрително отхвърлил предложението на изкушителя.

– Влюбен ли е? В кого?

– В Лилиан Гиш. Преди една седмица в „Бижу Мечта“ прожектираха един неин стар филм и Бонзо я зърна за пръв път. Излезе от кинозалона блед, с плътно стиснати устни и оттогава се старее да води праведен живот. Така че опасността е избягната.

– Виж, това е добре.

– Да, но сега е мой ред. Нали не си помислил, че ще приема подобно долно деяние, без да предприема нищо от моя страна? Дръж се както трябва с мен и аз съм олицетворение на самата почтеност, но погаждаш ли ми гадни номера, аз също знам правилата на играта. Щом като това състезание за най-добро поведение ще се играе по грубия начин, познавам твърдата игра не по-зле от всеки друг. Прекалено много е заложено на изхода от съревнованието, за да ме възпират уроците, получени от майка ми през първите седем години на живота ми.

– Толкова ли много пари си заложила?

– Какви ти пари! Заложих Анатола срещу кухненската прислужница на Джейн Снетишъм.

– Божичко! Ако чичо Томас се върне и не завари Анатола, ще има какво да ти каже!

– И още как!

– Не си ли заложила твърде много срещу прекалено малко? В края на краищата за Анатола всеки знае, че няма равен на себе си.

– И кухненската прислужница на Джейн Снетишъм не е за пренебрегване. Научих, че била страхотна, а в днешно време добрата кухненска прислуга е по-рядка от оригиналите на Рембранд. Освен това Джейн много настоя на този залог. Но – да се върна на думата си – щом като опозицията е решила да ръси изкушения по пътя на Бонзо, значи, същото трябва да ръсим и по пътя на Томас, при това без да се стискаме. Така че звънни на Джеймс да дойде и да впрегне мозъка си.

– Но Джеймс не е с мен!

– Как така не е с теб?

– Ами така. Той винаги си взема отпуски по това време. Замина за Богнър да лови скариди.

Леля ми страшно се разстрои.

– Тогава веднага го повикай! За какво си ми без Джийвс, тиквеник такъв! Аз вирнах глава. Никои не уважава Джийвс повече от мен, но гордостта на Устърови бе уязвена.

– Джийвс не е единственият човек с мозък в главата – хладно забелязах аз. – Остави тази работа на мен, лельо Далия. Докато стане време за вечеря, ще ти представя един зрял план за действие. Ако не мога да се справя с един Томас, ще си изям шапката!

– И това ще е единственото, което ще ядеш, ако загубим Анатоли – отбеляза леля ми с песимизъм, който никак не ми допадна.

Доста се позамислих, след като я оставих. Винаги съм подозирал, че – макар да е неизменно сърдечна с мен и определено да се радва на компанията ми – леля Далия има твърде ниско мнение за умствените ми дарби, а това никак не е по вкуса ми. Прекалено често ме е наричала „тиквеник“ и ако съм изказвал в нейно присъствие мисъл или съм правил предложение, те най-често са били посрещани с любвеобилен, но пробощащ себелюбието ми присмех. При тази наша среща тя определено ми даде да разбере, че ме смята за безполезен в момент на криза като сегашната, когато инициативността и изобретателността са от първостепенно значение. Затова намерението ми беше да ѝ покажа колко несправедливо ме подценява.

За да разберете що за човек съм, нека ви кажа, че още не бях прекошил и половината коридор, когато умът ми вече бе измътил превъзходен план. Предвках го от всички страни в продължение на цигара и половина и не открих никакъв недостатък – при условие, че представата на господин Анстрътър за неблагоприятно поведение съвпаднаше с моята.

Най-важното в такива случаи – това и Джийвс ще ви го каже – е да налучкате психологията на индивида. Изучете природата му и за нула време ще хванете сома за мустака. А аз години наред бях изучавал Томас и познавах психологията му от ордьовъра до коняка. Той е от онези хлапета, които не дай Боже да ги настъпиш – с теб е свършено. Искам да кажа, че ако с нещо засегнеш или раздразниш младия главорез, той сто на сто ще се възползва от първия удобен случай да си отмъсти по най-низък начин. Миналото лято например, като разбра, че един министър го е напортил на майка му, че пушел, той подмами нещастника на едно самотно островче наред езерото в имението на леля Агата в Хъртфордшир и го заряза там наред дъжда, без жива душа да му прави

компания, ако не се брои най-злобният лебед, който съм срещал в живота си. Такива ми ти работи!

Затова прецених, че няколко добре подбрани подигравки, насочени към по-чувствителните му струни, безпогрешно ще го принудят да развихри спрямо мен най-сензационното отмъщение, което човечеството може да си представи. А ако се питате как така бях готов да се жертвам до такава степен, за да помогна на леля Далия, ще ви отговоря простичко, че ние, Устърови, сме си такива.

Имаше обаче един въпрос, който трябваше незабавно да изясня, а именно дали старият Анстрътър ще сметне, че едно безобразие, извършено срещу личността на Бъртрам Устър, е достатъчно черно, за да го накара да дисквалифицира Томас. Или само ще се изкикоти сенилно и ще промърмори, че децата са си деца. Защото във втория случай не разчитайте на мен. Реших да поговоря със стария, за да се подсигурия.

– А, мистър Анстрътър! Как сте?

– Не ми харесва американският пазар – сподели той с мен.

– Така ли? Е, нищо. Исках да ви питам за тази награда за добро поведение.

– О, и вие ли чухте за нея?

– Не ми е много ясно как преценявате кой се е държал по-добре.

– Много просто. Имам си точкова система. Всяка сутрин отреждам на двамата младежи по двайсет точки, които им отнемам в по-големи или по-малки количества в зависимост от размера на нарушението. Един простичък пример: крещене пред спалнята ми в ранните часове на деня означава загуба на три точки, свирене – две. Наказанието за по-тежко провинение е съответно по-голямо. Преди да се оттегля за сън, нанасям точките за деня в едно тефтерче. Просто, но – според мен – твърде хитроумно. Нали, господин Устър?

– Безусловно.

– До този момент резултатите са изключително задоволителни. И двете момчета не са загубили нито точка, а моята нервна система придобива форма, на която – признавам – не разчитах, когато научих, че ще отседна в къща, съдържаща двама млади хора на незряла възраст.

– Ясно. Страхотно хрумване. А как бихте реагирали на морално провинение от общ характер?

– Моля?

– Искам да кажа, ако провинението не ви засяга лично вас. Да допуснем, че някой от тях постъпи зле с мен. Например ако ми нагласи кофа с вода над вратата или нещо такова? Ако ми пхне жаба между

чаршафите?

Той беше потресен.

– При такива обстоятелства несъмнено ще лиша провинилия се от цели десет точки!

– Само десет?

– Е, добре, петнайсет.

– Двайсет е една хубава, закръглена цифра.

– Да, може дори двайсет. Изпитвам истински ужас от подобен вид дебелашки шеги.

– Аз също.

– Надявам се, че няма да пропуснете да ме уведомите, господин Усър, ако бъде извършено такова безобразие?

– Разчитайте на мен пръв да научите за него – уверих го аз. Незабавно излязох в градината да търся младия Томас. Вече знаех как стоят нещата. Бъртрам бе стъпил на твърда почва.

Не след дълго го открих в беседката, задълбочен в четенето на поучителна книга.

– Здравей – поздрави ме той и ме озари с усмивка на светец.

Въпросният бич човечески е дебелобузесто хлапе, на което сниходителната общественост бе позволила да сее разруха в течение на цели четиринайсет години. Носът му е чип, очите – зелени, а общият му вид е на човек, който се учи за престъпник. Външността му и без това никога не ми е доставяла удоволствие, но като прибавите и залепената на лицето му благочестива усмивка, ефектът беше направо зловещ.

Прехвърлих в ума си няколко подбрани с вкус оскърбления.

– Е, млади момко – започнах аз. – Ето те и теб. Затлъстял си като свиня.

За начало си го биваше. Опитът ме бе научил, че ако имаше закачка, на която да не бе склонен да реагира с мила детска усмивка, това бяха закръглените му очертания. Последния път, когато си позволих намек в тази насока, той ми отговори – едно дете, не забравяйте! – с иризи, които с гордост бих включил в собствения си речник. Ала този път, макар и в погледа му за миг да проблесна изпълнена с копнеж искрица, той само ми се усмихна още по-свято и най-мило и сладуресто ми отвърна:

– Да, струва ми се, че съм понапълнял. Докато съм тук, трябва да правя повече физически упражнения. Няма ли да седнеш, Бърти? – И Томас стана от мястото си. – Сигурно си уморен от пътуването. Ей сега ще ти донеса да си подложиш една възглавничка. Имаш ли си цигари? И

кибрит? Ще ти донеса веднага от пушалнята. Искаш ли нещо за пиене?

Да кажа, че ми се зави свят, значи нищо да не кажа. Въпреки предупреждението на леля Далия не бях допускал до този момент, че в поведението на младия главорез спрямо ближните му е възможна сензационна промяна. А сега, като го чух да говори като хибрид между бой-скаут и подвижен бар, краката ми направо се подкосиха. Но вече беше късно да се отклоня от предначертания курс и продължих упорито като булдог:

– Още ли си в онова гадно училище?

Може да е неуязвим за стрели, насочени срещу шръкналото му шкембе, но щеше да е невероятно да се е продал до такава степен за злато, че да понесе нападки срещу собственото си училище. Грешах. Жаждата за пари явно го бе завладяла. Той само поклати глава.

– Напуснах го този срок. От другия вече ще уча в Пивънхърс.

– Там, ако не се лъжа, носят от онези плоски шапки с квадратно дъно, дето мязат на шпакли.

– Да.

– При това с розови пискюли.

– Да.

– Леле, на какво плашило ще мязаш! – заключих аз, но без особени надежди. При това се изсмях гръмогласно.

– Прав си, сигурно ще съм голямо плашило – съгласи се той и се засмя още по-гръмогласно.

– С шпакла на главата!

– Ха-ха-ха!

– И с розов пискюл!

– Ха-ха-ха-ха!

Аз се отказах от по-нататъшни опити.

– Е, много ти здраве – завърших тъжно и се оттеглих.

След ден-два научих, че вирусът е проникнал далеч по-надълбоко, отколкото изобщо бях допускал. Хлапето бе станало непоносимо противно.

Ужасната новина ми бе съобщена от стария господин Анстрътър.

– А, господин Устър – подхвана той, когато се засякохме на стълбите тъкмо като слизах да се подкрепя на закуска. – Вие много мило проявихте интерес към наградата, която учредих за най-примерно поведение.

– Ъ?

– Обясних ви, доколкото си спомням, оценъчната система. Тази

сутрин обаче я промених. Обстоятелствата го наложиха. Случайно срещнах племенника на нашата домакиня – малкия Томас, който се прибираще в къщата с доста уморен вид, както ми се стори, и целият изпърскан с кал. Попитах го къде е ходил толкова рано – още не беше станало време дори за закуска – и той ми каза, че ви чул да споменавате снощи колко съжالياвате, че на тръгване от Лондон сте забравили да поръчате да ви носят тук „Спортни вестии“ и затова отишъл пеша до гарата – едно разстояние от пет километра, – за да ви го купи.

Старецът се раздвои пред погледа ми. Двама Анстрътърровци, и двамата с размазани контури.

– Какво!

– Напълно разбирам силните ви чувства, господин Устър. Напълно. Вие сте прав – твърде рядко срещаме в един младеж на неговите години такава лишена от капка себичност всеотдайност. Аз бях тъй трогнат от златното му сърце, доказано от тази случка, че реших да се отклоня от възприетата оценъчна система и наградах момчето с премия от петнайсет точки.

– Петнайсет!

– Всъщност, защо да не са двайсет? Както сам изтъкнахте, двайсет е едно чудесно закръглено число.

И той се затътри нагоре, а аз препуснах да търся леля си.

– Лельо Далия! Нещата взеха зловещ обрат!

– И още как! – натъртено се съгласи леля ми. – Знаеш ли какво се случи току-що? Онзи мошеник Снетишъм, комуто трябва да забранят всякакъв достъп до почтени джентълменски клубове, предложи на Бонзо десет шилинга, ако по време на закуска надуе книжна кесия и я спука зад гърба на господин Анстрътър! Слава на небесата, че любовта отново възтържествува! Моят сладък Бонзо само го изгледа и демонстративно се отдалечи. Но важното е, че играта твърде загубява.

– „Загубява“ е прекалено мека дума, лельо Далия! И аз й предадох случилото си. Тя се сачиса.

Томас е направил такова нещо?

– Собственоръчно.

– Извървял е десет километра, за да ти купи вестник?

– Десет километра и малко отгоре.

– Какъв подлец расте сред нас! Бърти, даваш ли си сметка, че той може да започне да върши добри дела всеки ден, ако не и два пъти на ден? Няма ли някакъв начин да се сложи край на това?

– Нищо не мога да измисля. Да, лельо Далия, признавам си го. Аз

съм объркан. Остава ни едно-единствено нещо. Ще трябва да извикаме Джийвс.

– И крайно време беше! – отвърна с много чувство сродницата ми.
– Трябваше от самото начало да го направиш. Веднага му изпрати телеграма!

На Джийвс може да се разчита. Сърцето му е на място. Много хора, ако им прекъснат отпуската с телеграма, може да вдигнат врява до небесата. Но не и Джийвс. Той довтаса на другия ден загорял, със здравословен вид и аз незабавно го запознах със сценария.

– Ето, значи, каква е работата, Джийвс – заключих. – Проблемът изисква да изстискаш докрай умствените си заложиби. Сега си почини, а довечера, след лека вечеря, се оттегли в някое тихо кътче и обмисли нещата. Искаш ли за обяд нещо специално, което да възбуди мозъчните клетки и да им влее допълнителна енергия? Ти само кажи.

– Много благодаря, сър, но вече очертах един план, който според мен ще се окаже твърде ефикасен.

– Вече?

– Да, сър.

– Искаш да кажеш вече? Сигурно е свързано с психологията на индивида?

– Точно така, сър.

Аз обезкуражено поклатих глава. Съмненията отново ме обзеха.

– Е, добре, казвай, но Не храня големи надежди. Тъй като току-що си пристигнал, ти едва ли още си даваш сметка за размерите на промяната, настъпила в младия Томас. Вероятно градиш плановете си на онава, което знаеш за него. Не се надявай, Джийвс. Възбуден от перспективата да докопа златната петачка, това трижди проклето диване е станало толкова благодравие, че практически вече няма слабо и уязвимо място. Аз се подиграх на шкембето му, гаврих се с училището му, а то само ми се усмихваше вяло като умирающ лебед. Имай го предвид. Но все пак, да чуем какво си намислил.

– Хрумна ми, сър, че най-разумно би било, предвид обстоятелствата, да предложите на госпожа Травърс да покани на гости младия господин Себастиан Мун.

Аз повторно поклатих глава. Този план ми се видя празна работа, и то от най-празните.

– И каква полза очакваш от това? – попитах без капка оживление. – Защо пък именно Себастиан Мун?

– Защото има златни къдрици, сър.

– Е, и?

– И най-волевите натури не издържат дълго при вида на златни кърдрици.

Виж, в това имаше нещо вярно. Но не бих казал, че подскочих от радост. Не беше изключено видът на Себастиан Мун да пропука бетонния самоконтрол на Томас и да го накара да се развихри срещу златокъдрата особа, но надеждите ми не бяха кой знае какви.

– Може и да си прав, Джейвс.

– Не мисля, че храня излишен оптимизъм, сър. Не забравяйте, че като допълнение към златните кърдри личността на младия господин Мун не се отличава със завидна добродетелност. Той притежава склонността да се изразява с ведро откровение, което според мен господин Томас няма да бъде склонен да одобри от устата на младеж, който е с няколко години по-невръстен от него.

Знаех си аз от самото начало, че в този негов план има някакъв съществен недостатък и ето че най-сетне го налучках.

– Ама Джейвс – ако малкият Себастиан е такова зло, каквото го описваш, няма ли да подейства на младия Бонзо по същия начин, както и на Томас? Представи си какъв глупав вид ще имаме, ако конят, на който сме заложили, вземе да го ступа в някое тъмно къошенце. Не забравяй, че Бонзо вече изостава с двайсет точки.

– Не допускам обстоятелствата да се стекат по този неблагоприятен начин, сър. Младият господин Травърс е влюбен, а любовта е твърде облагородяваща сила на тринайсетгодишна възраст.

– Хм – изрекох замислено. – Какво пък, да опитаме.

– Да, сър.

– Още тази вечер ще накарам леля Далия да пише на Сипи.

Трябва да призная, че когато два дни по-късно пристигна младият Себастиан, гледката, която той представляваше, изтри всякакъв песимизъм от челото ми. Ако изобщо е имало дете, чиито външни данни направо да си просят от всяко нормално здравомислещо момче да го примамим в някое неосветено ъгълче и там да му даде да се разбере, това дете извън всякакво съмнение беше Себастиан Мун. Малкият лорд Фаунтлерой ряза да яде. Наблюдавах отблизо поведението на Томас при посрещането и – освен ако не греша коренно – в погледа му долових същото онова пламъче, което сигурно е пламвало в очите на индианския вожд Чингачгук или Седящия бик, преди да посегне за скалпиращия нож. Видът му беше на момче, склонно да отпочне военни действия.

Вярно, че много предпазливо се здрависа с новодошлия. Само един крайно проникателен наблюдател би доловил, че е потресен и разтърсен до дън душа. Ала аз бях тъкмо това (проникателен наблюдател), поради което незабавно извиках Джийвс.

– Джийвс, ако не съм имал високо мнение за твоя замисъл, сега отгелям всичките си забележки. Според мен си налучкал правилния метод. Наблюдавах как Томас понесе първия удар. В очите му имаше страшен блясък.

– Нима, сър?

– Да. Местеше се от крак на крак и си мърдаше ушите. С други думи, приличаше досущ на момче, което го сърбят ръцете и се съдържа със сетни сили – сили, прекалено сетни за крехкото му невръстно телце.

– Нима, сър?

– Да, Джийвс. Определено останах с впечатлението, че всеки момент ще избухне. Утре ще накарам леля Далия да заведе двата цирея в човешки облик да се поразтъпчат на открито, да ги пусне на воля в някоя затънтена поляна и да остави всичко в ръцете на природата.

– Добра идея, сър.

– Повече от добра, Джийвс. Сигурна работа.

Знаете ли, колкото повече старея, толкова по-силно се убеждавам, че сигурна работа няма. Колко пъти съм виждал как нещо, което ти е в кърпа вързано, взема, че ти се изплъзва от ръцете в последния момент, така че трудно ще ме извадите от моето вече хроническо състояние на скептицизъм. Идват, знаете, при мен разни приятели от „Търтеите“, пък и от другаде, и ме навиват да заложа на кон, който можел да изгуби само ако в момента на старта го ударел гръм. Но Бъртрам Устър само клати глава. Твърде много неща са му минали през главата, за да е сигурен в каквото и да било. Ако някой ми беше казал, че братовчед ми Томас, оставен за продължителен период от време насаме с такива първокласни златни къдрици, не само ще се въздържа да ги отреже с джобното си ножче и да погне собственика им през полето, докато го натика в някоя локва, но ще се прибере у дома понесъл гадното хлапе на гръб, защото на онова му била излязла пришка на крака, аз бих се изсмял презрително. Но станах свидетел на гореизложеното със собствените си очи. А бях повече от убеден, че дори перспективата да прибере в джоба си пет лири няма да е в състояние да го накара да се стърпи.

Какво всъщност стана? Ударът бе нанесен в най-приятния, най-тихия вечерен час, когато птичките пеят тъй сладостно и пролетта сякаш ти шепти за надежда и щастие. Разговорях със стария господин

Анстрътър на терасата, когато внезапно иззад ъгъла в полезрението ни се появиха двете хлапета. Себастиан беше яхнал Томас. Държеше шапката си в ръце, вятърът развяваше златните му къдри, а той ревеше с пълно гърло някаква весела песничка. Томас се бе прегънал одве под бремето, но въпреки това продължаваше да тътри мъжествено крака и да се усмихва с онази същата гнусна усмивка на светец. Той паркира златокъдрото хлапе на стълбите и се приближи към нас.

– На Себастиан му излезе гвоздей в обувката – осведоми ни с тих, благороден глас. – Много го болеше, затова го взех на „чуш магаре“.

Чух как господин Анстрътър си пое дълбоко въздух.

– И го носи през целия път?

– Да, сър.

– В този пек?

– Да, сър.

– Не ти ли тежеше много?

– Доста, сър – дари го Томас с още една от светите си усмивки. – Но ако беше вървял сам, много щеше да го боли.

Аз изчезнах. Ако някой седемдесетгодишен старец някога е изглеждал като човек, който всеки момент ще започне да раздава точки, то това беше господин Анстрътър. Прочетох в погледа му блясъка на премията, който не можеш да сбъркаш с нищо друго. Оттеглих се и намерих Джийвс да подрежда в спалнята ми вратовръзки и разни други работи. Като чу разказа ми, той сви устни.

– Положението е твърде сериозно, сър.

– Твърде, Джеймс.

– Много се боях, че ще се получи така, сър.

– Нима? Аз пък не. Бях убеден, че Томас ще заколи младия Себастиан при първа възможност. Бях заложил на това. Ето ти още едно доказателство на какво са способни парите. Живеем в продажен век, Джийвс. Като бях малък, най-жизнерадостно бих жертвал пет лири, за да дам заслуженото на хлапе като Себастиан. За мен това щяха да са най-добре изхарчените пари.

– Грешите, сър, в преценката си за подбудите, под влиянието на които е действал младият господин Томас. Причината да обуздае естествените си импулси съвсем не се крие в перспективата да спечели пет лири стерлинги.

– Ъ?

– Успях да установя истинската подбуда за корените на промяната, настъпила в характера му, сър.

Нищо не разбрах.

– Причината да не е религиозна, Джийвс?

– Не, сър. Любов.

– Любов?

– Да, сър. Младият джентълмен ми се довери по време на краткия разговор, който проведохме следобед в коридора. Разговаряхме известно време на неутрални теми, след което той внезапно придоби тъмнорозов оттенък и след слабо колебание ме попита не мисля ли, че госпожица Грета Гарбо е най-красивата жена на света в настоящия момент.

Хванах се за главата.

– Джийвс! Нима искаш да кажеш, че Томас е влюбен в Грета Гарбо?

– Да, сър. За жалост случаят е точно такъв. Той ми даде да разбере, че от известно време усещал в сърцето си симптомите на любовта, но последният ѝ филм окончателно решил въпроса. Гласът му трепереше от съдържани чувства. Доколкото заключих от изказването му, сър, той възнамерява да прекара остатъка от живота си, опитвайки се да стане достоен за нея.

Това беше пълен нокаут. Край.

– Край, Джийвс. Бонзо вече е изостанал най-малко с четирийсет точки. Авансът на Томас ще се стопи само ако той извърши някакво сензационно и крайно зрелищно безобразие, насочено срещу общественото добруване. А за това понастоящем шансовете са нулеви.

– Евентуалността действително е твърде отдалечена.

Замислих се мрачно.

– Чичо Томас ще получи удар, като се върне и разбере, че Анатоли вече го няма.

– Да, сър.

– Леля Далия ще изпие горчивата чаша до дъно.

– Да, сър.

– А от съвсем егоистична гледна точка най-добрите ястия, които съм вкусвал в живота си, ще изчезнат завинаги от хоризонта на моя живот. Освен ако Снетишъмови не ме поканят някой път да хапна каквото има. Но тази евентуалност, както ти вече правилно отбеляза, е твърде отдалечена.

– Да, сър.

– Единственото, което ми остава, е да вирна гордо глава и да посрещна с излъчена гръд последствията.

– Да, сър.

– Като аристократ от времето на Френската буржоазна революция, подарай с каручката знаеш накъде. Храбра усмивка. Гордо стиснати устни.

– Да, сър.

– Е, добре тогава. Ризата има ли копчета на ръкавите?

– Да, сър.

– Избра ли връзката?

– Да, сър.

– Наред ли са колосаната яка и официалното бельо?

– Да, сър.

– Тогава само да се изкъпя и завчас пристигам.

Лесно е да се говори за храбри усмивки и гордо стиснати устни, но от личен опит – а по всяка вероятност и други са установили същото – знам, че е по-лесно да се говори за такива неща, отколкото да ги лепнеш на лицето си. Трябва да призная, че въпреки усилията си бях пропит от безрадостно униние. А като похлупак на всичко Анатоли бе внезапно осенен от стремеж да се покаже в най-добрата си професионална светлина и да засенчи всичките си предишни изяви.

Седяхме, значи, ние ден подир ден в трапезарията, храната се топеше в устните ни, леля Далия ме поглеждаше, аз поглеждах леля си, лорд Снегитшъм питаше жена си с гаден злорад глас дали някога е слагала в устата си нещо по-вкусно, тя се хилеше противно на мъжа си и отвръщаше, че никога през живота си не била подозирала, че може да се готви толкова апетитно, аз поглеждах леля Далия, а тя ми отвръщаше с поглед, в който виждах неизплакани сълзи. Разбирате какво искам да кажа.

И през цялото това време гостуването на господин Анстрътър наближаваше своя край. Пясъкът изтичаше от стъкленницата, така да се каже.

И тогава, в последния ден от престоя му, дългоочакваното се случи.

Беше топъл мирен следобед. Бях горе в стаята си и се опитвах да наваксам с кореспонденцията си, която бях занемарил. От мястото, където седях, виждах сенчестата морава, оброчена от ярки цветни лехи. Една-две птички подскачаха напред-назад, прехвъркваше някоя и друга пеперуда, елитни тълпи от пчели бръмчаха насам-натам. Господин Анстрътър седеше в един плетен градински стол и навакваше загубените през нощта часове сън. Изобщо гледка, която в други времена, когато

нищо не ми тегне на душата, би допринесла много за ведрото ми настроение. Единственият дефект в пейзажа бе лейди Снетишъм, която се разхождаше из цветните лехи и по всяка вероятност композираше, мъгните да я вземат, бъдещи менюта.

Спокойствието продължи доста време. Птичките продължаваха да си подскачат, пеперудите да пърхат и пчелите да бръмчат, а господин Анстрътър си похъркваше – всичко вървеше като по програма. Аз лично съчинявах писмо до шивача си, в което възнамерявах да се изкажа твърде силно по въпроса за десния ръкав на новия ми костюм, който определено се бръчкаше.

Някой почука на вратата и в стаята влезе Джийвс със следобедната поща. Разсеяно положих писмата на масата пред себе си.

– Е, Джийвс – мрачно започнах аз.

– Да, сър?

– Господин Анстрътър си тръгва утре.

– Да, сър.

Погледнах надолу към спящия старик.

– Като бях малък, Джийвс, колкото и да съм влюбен, не бих устоял на подобна гледка – стар джентълмен, мирно спящ върху шезлонг. Бих му сторил нещо, каквото и да ми струва то впоследствие.

– Нима, сър?

– Да. Най-вероятно бих духал по него с тръбичка грахови зърна. Но сегашните момчета са се изродили. Изгубили са бойкия си дух. Ето на – Томас сигурно си е в стаята и в този чуден следобед показва на Себастиан колекцията си от марки. Ха! – заключих презрително.

– Предполагам, сър, че господин Томас и господин Себастиан си играят в конюшната. Срещнах неотдавна господин Себастиан и той ме осведоми, че се е запътил натам.

– Киното, Джийвс – мрачно продължих аз, – е бич на нашата съвременност. Ако не беше то, Томас не би стоял и секунда в една и съща конюшня с хлапе като Себ...

Не се доизказах. Някъде от югозапад, където погледът ми не стигаеше, се дочу пронизителен писък.

Той проряза въздуха като кинжал и старият Анстрътър подскочи, сякаш бяха забили нещо в горната месеста част на крака му. В следващия миг се появи с похвална скорост младият Себастиан, следван по петите от братовчед ми Томас, чиято скорост бе дори по-похвална. Въпреки че напредъкът на Томас до известна степен бе възпрепятстван от огромното ведро, което бе понесъл в дясната си ръка, той препускаше

като расов кон. И тъкмо настигна Себастиан, когато последният, запазил присъствие на духа, се завря под стола на господин Анстръгър и за миг настъпи нещо като спокойствие.

Но само за миг. Томас, явно предизвикан до дъното на душата си, първо пристъпи встрани и балансирайки чудесно ведрото на една страна, блисна съдържанието му, а господин Анстръгър, който неблагодарно се бе наклонил на същата страна, го получи, доколкото можах да видя от това разстояние, до последната капка. За част от секундата, без предварителна подготовка и тренинг, той се превърна в най-мокрия човек на цялото графство Устършир.

– Джийвс! – извиках аз.

– Да, сър – отвърна ми той и както ми се стори, с това изрази всичко.

Долу атмосферата се нажежаваше. Старият господин Анстръгър може и да беше крехък, но несъмнено в момент на напрежение се показваше на висота. Не бях виждал негов набор да се движи по същия безразсъдно чевръст начин. Бастунът му, който лежеше до шезлонга, бе пуснат светкавично в действие с енергията на подрастващ юноша. Още част от секундата и двамата с Томас се изгубиха зад ъгъла на къщата. Томас явно се опитваше да бие най-доброто си време, но съдейки по болезнените стонове, които достигаха до слуха ни, то не бе достатъчно, за да го държи на безопасно разстояние от преследвача му.

Писъците и суматохата заглъхнаха. След като известно време съзерцавах с неописуемо удоволствие лейди Снетишъм, която стоеше като цапната с нещо тежко и мокро по главата и наблюдаваше как нейният избраник напуска позорно състезанието, аз се обърнах към Джийвс, изпълнен с кротко задоволство. Редки са моментите, когато удържам победа над него, а тук победата бе удържана извън всякакво съмнение.

– Видя ли, Джийвс! Аз излязох прав, а не ти! Кръвта си е кръв – родиш ли се Томас, ти цял живот си си Томас! Нима може леопардът да смени петната си или вълкът не помня вече какво? Каква беше онази сентенция за прогонената природа, дето ни учеха в училище?

– Можеш да прогониш природата с вила, но тя винаги се връща обратно. На латински гласи...

– Остави сега латинския! Важното е, дето ти казах, че Томас няма да може да устои на къдриците и ето, че излязох прав! А ти все твърдеше, че щял да устои!

– Не мисля, че суматохата бе причинена от къдриците, сър.

– Няма от какво друго...

– Според мен, сър, младият господин Себастиан се е изказал пре-небрежително за външните данни на госпожица Гарбо.

– Че защо?

– Предложих му да стори това, сър, когато го срещнах неотдавна в коридора, на път за конюшната. Той твърде охотно се съгласи на предложението ми, тъй като, както сподели с мен, според него госпожица Гарбо определено отстъпвала на госпожица Клара Боу, към която той отдавна изпитвал най-пламенни чувства и дълбоко преклонение. От това, на което току-що станахме свидетели, сър, може да се предположи, че младият господин Себастиан е засегнал въпросната тема още в началото на разговора.

Аз се отпуснах изнемощял на стола.

– Джийвс!

– Да, сър?

– Нима твърдиш, че Себастиан Мун – едно създание все още в такава крехка възраст, че може да се разхожда безнаказано с дълги къдрици, без да предизвика насилие от страна на тълпата, е влюбен в Клара Боу?

– И то от много време, както подразбрах, сър.

– Е, не, Джийвс, туй младото поколение е направо опасно!

– Да, сър.

– Ти да си бил такъв на неговите години?

– Не, сър.

– Нито пък аз, Джийвс. На четиринайсет години писах на Мери Лойд с молба да ми изпрати автографа си и като изключим този факт, личният ми живот би издържал и на най-щателната проверка. Но не това е важното! Важното е, Джийвс, че още веднъж трябва да ти сваля шапка.

– Много ви благодаря, сър.

– Ти се изяви за сетен път с присъщото си величие и разпръсна светлина и радост, без да се щадиш.

– Радвам се, че останахте доволен от мен, сър. Имате ли още нужда от моите услуги?

– Искаш да кажеш, че желаяш да се завърнеш в Богнър при неговите скариди – Непременно, Джийвс! Дори остани още две седмици, ако желаяш. И дано сполука споходи мрежата ти.

Изгледах го внимателно. Главата му леко се издуваше отзад, а в очите му искреше блясъкът на големия ум.

– Много ми е жал за онази скарида, Джийвс, която би се опитала да ти противопостави немощния си интелект.

Изобщо не се шегувах.

КРАЙ

© 1930 П. Г. Удхаус
© 1997 Жечка Георгиева, превод от английски

P. G. Wodehouse
The Love That Purifies, 1930

Сканиране: NomaD, 2007
Разпознаване и редакция: sir_Ivanhoe, 2007

Публикация:

П. Г. Удхаус
СТРИХНИН В СУПАТА...
И МНОГО ДРУГИ ИСТОРИИ
Английска

Подбор и превод от английски: Жечка Георгиева
Художествено оформление: Момчил Колчев
Печатни коли 38. Формат 84/108/16
ИК „КОЛИБРИ“, София, 1997
Печат: „АБАГАР“ ЕООД, В. Търново
ISBN 954-529-065-X

P. G. WODEHOUSE
Very Good Jeeves
Carry on Jeeves
Young Men In Spats
Eggs, Beans and Crumpets
Meet Mr. Mulliner
Mulliner Nights

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4541>]